

Szentendre Városi Gyámhivatal

2000 Szentendre Városház tér 3.

Tel: 06 26 503 328 Fax: 06 26 503 331

E-mail: gyamhivatal@ph.szentendre.hu

Beszámoló Szentendre Városi Gyámhivatal 2008. évi munkájáról

Szentendre Városi Gyámhivatal működését 1997. november 1. napján kezdte meg, 13 településre kiterjedő illetékességgel. Pomáz és Visegrád várossá válásával hivatalunk illetékességi területe 6 településre csökkent (Szentendre, Leányfalu, Tahitótfalu, Pócsmegyer, Szigetmonostor és Pilisszentlászló), így jelenleg közel 40.000 fő (ebből közel 10.000 fő kiskorú, 18 alatti) gyámhivatali ügyeinek intézése tartozik hozzánk.

Szentendre Városi Gyámhivatal 2008. évi tevékenységének mutatói

Személyi adatok:

A hivatalban jelenleg öt a létszám keret. Ténylegesen az elmúlt évben az év nagy részében 4 fő dolgozott, mivel egy munkatársunk nyugdíjazása miatt felmondási idejét töltötte. A gyámhivatal munkatársainak a képzettsége a jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel. Hárman rendelkeznek közigazgatási szakvizsgával.

Ügyiratforgalmi adatok

A gyámhivatalban az iktatott iratok száma 2008. évben 4279 volt. (ebből alapszámmal 755, alszámmal 3524 került iktatásra)

Fenti számadatokból kitűnik, hogy a gyámhivatal munkája során elsősorban nem egyszeri intézkedést, hanem huzamosabb ügyintézését kívánó ügyekkel foglalkozik. Az ügyek többsége éveken keresztül a hivatal előtt van, és folyamatos figyelemmel kísérést, intézkedést igényel.

Gyámhatósági határozatok, jogorvoslatok

A gyámhivatal tárgyi évben 786 döntést hozott.

Ezek a döntések (határozatok, végzések) egyedi jellegűek, nem formanyomtatványon készülnek, gyakran 8-10 oldal terjedelműek.

A döntések ellen 23 esetben élt jogorvoslati lehetőséggel az érintett ügyfél. (A másodfokú eljárás 16 esetben helybenhagyta hivatalunk döntését, 5 esetben pedig megváltoztatta. Saját hatáskörben egy esetben visszavontuk a döntést.)

A gyámhivatal tevékenysége ügytípusonként

Pénzbeli ellátások

1. Az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutása, tartós lakhatása megoldásának elősegítése érdekében a gyámhivatal **otthonteremtési támogatást** állapíthat meg. 2008. évben nem került sor kérelem benyújtására.
2. A gyámhivatal a **gyermektartásdíjat megelölegezi**, ha a tartásdíj fizetésére kötelezett szülő nem fizet, és a tartásdíj behajtása átmenetileg lehetetlen, és a gyermek családon belüli ellátása ezért veszélybe kerül. 2008. évben 1 új esetben nyújtott be kérelmet szülő a megállapítás érdekében, kérelmét azonban elutasította a hivatal.
2008. évben összesen 367.000 Ft. került kifizetésre ilyen jogcímen.

A pénzbeli ellátások finanszírozása a központi költségvetésből történik.

Egyéb hatósági ügyek

1. Családbafogadás engedélyezése a szülő(k) kérelmére

(A szülői felügyeletet gyakorló szülő(k) kérelmére a gyámhivatal hozzájárulhat a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt ahhoz, hogy a szülő(k) által megnevezett család a gyermeket átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje)

7 esetben került sor ilyen kérelem elbírálására. (A korábban engedélyezett családbafogadásokat évente felül kell vizsgálni.)

2. Ideiglenes hatályú elhelyezés

(Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, érzelmi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését a családi környezet súlyosan veszélyezteti és emiatt a gyermek azonnali elhelyezése szükséges, akkor a gyermeket a családjából ki kell emelni, és megfelelő elhelyezéséről kell gondoskodni)

A gyámhivatal 2008. évben nem tett ilyen jellegű intézkedést.

Más szerv (jegyző, rendőrség, ügyészség, bíróság, bv. intézet stb.) a gyámhivatal illetékességi területén 2008. évben 3 esetben rendelt el ideiglenes hatályú elhelyezést (ez 3 gyermeket érintett).

A három gyermek közül egy átmeneti nevelésbe került, egyet a nagyszülő családba fogadott, 1 esetben pedig az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetésre került a védelembe vételi eljárás kezdeményezésével egyidejűleg.

3. Átmeneti nevelésbe vétel

(A gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti és veszélyeztettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal – gyermekjóléti szolgáltatás - , valamint a védelembe vétellel – jegyzői hatáskör – nem lehet megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, és a gyermek megfelelő gondozása a családjában nem biztosítható.)

2008. évben egy gyermeket vettünk átmeneti nevelésbe, ennek oka a szülő rossz nevelése, a gyermek elhanyagolás volt.

2008. december 31. napján összesen 27 gyermek volt átmeneti nevelt.

(Az átmeneti neveléseket fél évente, illetve évente felül kell vizsgálni. Ezzel együtt kerül felülvizsgálatra a tartásra köteles szülők gondozási díj fizetési kötelezettsége és a gyermekkel történő kapcsolattartás is. A gyámhivatal évente elszámoltatja a gyámokat a vagyonnevelés tekintetében.)

4. Tartós nevelésbe vétel

(A gyámhivatal a gyermeket tartós nevelésbe veszi, ha a szülő(k) szülői felügyeleti jogának bíróság által történő megszüntetése miatt vagy más okból a gyermeknek nincs felügyeletet gyakorló szülője és a gyermek neveléséről gyám kirendelésnek útján nem lehet gondoskodni.) (A tartós neveléseket évente felül kell vizsgálni.)

2008. évben nem kellett gyermeket tartós nevelésbe venni.

2008. december 31. napján a nyilvántartott tartós neveltek száma 1 fő.

5. Utógondozás elrendelése

(Az átmeneti vagy tartós nevelés megszüntetése vagy megszűnése után – kivéve, ha a gyermeket örökbe fogadták - a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli a gyermek és a fiatal felnőtt utógondozását, feltéve, hogy az utógondozást a fiatal felnőtt maga is kéri.) 2008. évben 4 esetben került sor utógondozó kirendelésére.

6. Utógondozói ellátás elrendelése

(A gyámhivatal a fiatal felnőtt - aki korábban átmeneti vagy tartós nevelt volt- kérelmére, a gyám javaslatát figyelembe véve, elrendelheti az utógondozói ellátást, ha az létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, nappali tagozaton tanulmányokat folytat, illetve szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.. Az ellátást a fiatal felnőtt 24. életévének betöltéséig kérheti.)

2008. évben 4 fiatal jogosultságának megállapítására került sor.

7. Családi jogállás rendezése

Az un. rendezetlen családi jogállású gyermekek (pl. az apaság, illetve az anyaság kérdése nem tisztázott) ügyében többféle eljárás lehetséges:

- apai elismerő nyilatkozat felvétele
2008. évben 1 esetben történt
- apaság (anyaság) bírósági megállapítása
2008. évben nem volt
- képzelt apa (szülők) megállapítása
2008. évben 1 gyermek részére állapítottunk meg képzelt apát
- apaság (anyaság) vélelmének megdöntéses iránti perindításhoz való hozzájárulás megadása
2008. évben 3 esetben volt.

8. Örökbefogadással kapcsolatos ügyek

A jog elsősorban azzal képviseli a gyermek érdekét, hogy védi a gyermek családi környezetben való elhelyezését, és ahol ez hiányzik, ott igyekszik pótolni. A Gyermek jogairól szóló 1989. évi New Yorki ENSZ-egyezmény értelmében minden gyermeknek, aki meg van fosztva a (saját) családi környezetétől, vagy akit saját érdekében ki kellett onnan emelni, különleges **helyettesítő védelemhez** van joga, amely megvalósulhat **családnál** vagy gyermekintézményben történő elhelyezésével és **örökbefogadás** útján.

Az örökbefogadás célja az, hogy az örökbefogadó, valamint annak rokonai és az örökbefogadott között családi kapcsolatot létesítsen és elsősorban az olyan kiskorúak családi nevelését biztosítsa, akiknek szülei nem élnek, vagy akiket szüleik megfelelően nevelni nem képesek. A gyámhivatalnak az örökbefogadás engedélyezése során különböző érdekek összehangolására kell figyelemmel lennie.

Figyelembe kell venni:

- a **gyermek** érdekét – s ezen keresztül a közérdeket,
- az **örökbe fogadni kívánó** személy érdekét és
- a **vérszerinti szülő** érdekét.

Az örökbefogadás céljából az is következik, hogy az **örökbefogadásnak** kifejezetten a **gyermek érdekét kell szolgálnia**. A gyámhivatal az örökbefogadások engedélyezésén túl dönt az örökbefogadásra való alkalmasság (szülők alkalmassága) kérdésében is, és az átmeneti nevelésben lévő gyermekek örökbefogadhatóvá nyilvánításáról is, továbbá felbonthat örökbefogadást.

2008. évben 1 gyermek helyzete rendeződött örökbefogadás útján.

Örökbefogadás felbontására nem került sor.

9. Szülői felügyeleti joggal kapcsolatos ügyek

- A gyermek és a különélő szülő **kapcsolattartásának** szabályozása, illetve a már megállapított kapcsolattartás végrehajtásának biztosítása.
2008 évben 24 esetben kezdeményeztek ilyen jellegű eljárást.
- szülői ház elhagyásának engedélyezése (nem volt ilyen eljárás)
- kiskorú házasságkötésének engedélyezése
2008 évben nem volt ilyen eset

10. Gyámsággal kapcsolatos ügyek

(A gyámhivatal gyámot a szülői felügyelet alatt nem álló gyermek részére rendel. Nem áll szülői felügyelet alatt a gyermek, ha a szülők meghaltak, a szülők szülői felügyeletét a bíróság megszüntette, a szülők cselekvőképtelenek vagy cselekvőképességükben korlátozva vannak, a szülők ismeretlen helyen távol vannak, vagy ténylegesen akadályozva vannak, a bíróság a gyermeket harmadik személynél helyezte el, a gyermeket a gyámhivatal átmeneti vagy tartós nevelésbe vette, a gyámhivatal a gyermek családba fogadásához hozzájárult, a gyámhivatal a gyermeket ideiglenes hatállyal hozzátartozónál vagy más személynél, illetőleg nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy fogyatékosok és pszichiátriai betegek intézményében helyezte el és szülője ellen szülői felügyelet megszüntetése, illetőleg gyermek elhelyezése iránt per van folyamatban, a szülő hathetes életkornál fiatalabb gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához hozzájárult, a szülő a gyermeke ismert személy általi örökbefogadásához hozzájárult, kivéve, ha a szülő a házastárs által történő örökbefogadáshoz járult hozzá. A gyámhivatal hivatásos gyámot rendel a gyermek részére, ha a szülő hozzájárult gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához, és a gyermeket ideiglenesen a leendő örökbefogadó szülőnél helyezték el. A gyámhivatal a gyám munkáját folyamatosan figyelemmel kíséri.)

2008. december 31. napján nyilvántartásunkban 48 gyámolt kiskorú szerepel.

Ebből

17 fő esetében a családba fogadó személy,

3 fő esetében un. „harmadik személy”,

5 fő esetében hivatásos gyám,

21 fő esetében a nevelőszülő,

2 fő esetében pedig a gyermekotthon vezetője tölti be a gyámi tiszteletet.

11. Cselekvőképességet érintő gondnoksággal kapcsolatos ügyek

Cselekvőképes mindenki, akinek cselekvőképességét a törvény nem korlátozza, vagy nem zárja ki. Gondnokság hatálya alatt áll a korlátozottan cselekvőképes illetve cselekvőképtelen felnőtt (18 év feletti), akit a bíróság cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett.

Cselekvőképességet korlátozó gondnokság hatálya alá a bíróság azt a nagykorú személyt helyezi, akinek ügyei viteléhez szükséges belátási képessége a pszichés állapota, szellemi fogyatkozása vagy szenvedélybetegsége miatt – általános jelleggel, illetve egyes ügycsoportok vonatkozásában tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent.

Cselekvőképességet kizáró gondnokság hatálya alá a bíróság azt a nagykorú személyt helyezi, akinek ügyei viteléhez szükséges belátási képessége – pszichés állapota vagy szellemi fogyatkozása miatt – tartósan, teljes mértékben hiányzik.

A gondnokság hatálya alatt álló személyek részére a gyámhivatal gondnokot rendel, felügyeli a gondnokok tevékenységét.

2008. december 31. napján 146 fő gondnokoltat tartottunk nyilván.

Ebből:

- 136 főt a bíróság helyezett gondnokság alá (95 fő cselekvőképességet kizáró gondnokság hatálya alatt, míg 41 fő cselekvőképességet korlátozó gondnokság hatálya alatt áll.)

(Ebből 15 esetben 2008. évben zárult le jogerősen a per.)

- 10 fő részére a gyámhivatal rendelt ideiglenes gondnokot (a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezési per még folyamatban van)

A gondnoki teendőket 112 esetben hozzátartozó látja el, 34 esetben pedig hivatásos gondnok.

A gondnokok közül 64 fő számadásra kötelezett.

12. Vagyoni érdekvédelemmel kapcsolatos ügyek

A házasságról, a családról és a gyámságról szóló többszörösen módosított 1952. évi IV. törvény továbbá a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló többszörösen módosított 1959. évi törvény rögzíti a szülői felügyeletet gyakorló szülő illetve gyám, továbbá a gondnokoltak képviselőjében eljáró gondnok vagytonkezelésére vonatkozó szabályokat. A törvényben meghatározott esetekben a nyilatkozattételre jogosult törvényes képviselő jognyilatkozatának érvényességéhez szükséges a gyámhivatal jóváhagyása is.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többszörösen módosított 1997. évi XXXI. tv. és a végrehajtása tárgyában kiadott 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet a gyámhivatalok ezzel kapcsolatos feladatát szabályozza.

2008. december 31. napján a gyámhivatal nyilvántartása szerint

- 313 fő kiskorú és 75 fő gondnokolt rendelkezett ingó- illetve ingatlan vagyonnal
- 108 kiskorúnak összesen 88.727.000 Ft. összegű betétje van
- 72 gondnokoltnak 101.006.000 Ft. összegű betétje van

Kiskorúak, illetve gondnokoltak ingatlan tulajdonát illetően 24 esetben engedélyeztünk elidegenítést, illetve megterhelést..

(A betétek döntő többségét az OTP. és Kereskedelmi Bank Nyrt. illetve a Dunakanyar Takarékszövetkezet kezeli.)

A gyámhivatal peres ügyei

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 113. §. (1) bekezdése alapján a városi gyámhivatal pert indíthat, illetve kezdeményezhet

- a gyermek elhelyezése, illetve kiadása,
- a gyermeket megillető tartási követelés érvényesítése,
- a szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása,
- a gyermek örökbefogadásának felbontása,
- a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezés és annak megszüntetése,
- a számadási kötelezettség, illetve a számadás helyességének megállapítása iránt.

2008. évben összesen 40 per volt folyamatban az alábbiak szerint:

- cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezés: 26 esetben
- cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezés felülvizsgálata: 1 esetben
- 2007. évről áthúzódó peres eljárások száma: 13

A gyámhivatal peres ügyeiben jogi képviseletet a hivatal munkatársai látják el.

Szentendre, 2009. április 7.

**Wetzné dr. László Márta
gyámhivatal-vezető**